

Opknopbeurt voor Haagse binnentuinen

“Voor meer leefbaarheid en meer sociale cohesie”

Initiatiefvoorstel

William de Blok (Hart voor Den Haag/Groep de Mos)

1 december 2020

De Haagse Binnentuinen: een introductie

Een collectieve binnentuin is een door bebouwing omsloten onbebouwd oppervlak waartoe formeel alleen direct omwonenden toegang hebben. We beschouwen in dit voorstel een binnentuin als een terrein dat in eigendom en beheer is van een woningcorporatie. Volgens Hart voor Den Haag/Groep de Mos kunnen de binnentuinen een belangrijke rol spelen bij het woongenot van mensen. In dit initiatiefvoorstel leggen we uit waarom en doen een voorstel voor een plan van aanpak om de binnentuinen beter te kunnen benutten.

Een collectieve binnentuin brengt verschillende voordelen met zich mee:

- Het tegengaan van eenzaamheid
- Verbeteren sociale cohesie
- Vergroening
- Het vergroot het woonplezier van bewoners
- Verantwoordelijkheid en zelfbeheer
- Fijner stadsklimaat ¹
- Meer beweging en gezondheid
- Vuil trekt vuil aan², een mooie tuin zet aan tot een mooi balkon

Met een goed aangelegde binnentuin, hebben de bewoners iets prettigs om tegenaan te kijken. Ook kunnen bewoners deze tuin gebruiken voor het organiseren van buurtfeesten, barbecues, en andere gezellige bijeenkomsten. In Den Haag is een grote vraag naar volkstuinen. Als de ruimte dit toelaat kan op de binnentuin een plek gemaakt worden voor het zelf verbouwen van voedsel door de omwonenden.

De binnentuinen zijn voor kinderen een prima zelfstandig speelterrein. Met het zicht op de binnentuinen kunnen ouders ook zicht op hun kinderen houden. Voor ouderen die slecht ter been zijn is hun binnentuin soms het enige stukje buitenbeleving in de eigen buurt.

Bij het (her)inrichten van binnentuinen is het ook belangrijk om de samenstelling van bewoners die aan de binnentuin wonen te kennen. Een binnentuin waar voornamelijk drie of meer kamer flats omheen staan kan dan ook beter ingericht worden als speelplaats voor kinderen.

Actuele situatie

Binnentuinen in Den Haag Zuidwest en Mariahoeve zijn nu vaak vooral een speel paradijs voor ratten, muizen, duiven en meeuwen. Deze plaag komt voort uit de hoeveelheid restafval, dat mede gedumpt wordt door directe bewoners in deze binnentuinen. Ook biedt het aantal donkere plekken en struiken tegen de gebouwen een prima woon- en verblijfplaats voor dit ongedierte.

Als er al vuilnisbakken aanwezig zijn, zijn deze vaak niet kindvriendelijk (te hoog) waardoor kinderen veelal hun afval in de binnentuin dumpen. Ook laat de staat van de speeltoestellen in deze binnentuinen vaak te wensen over, deze zijn in Mariahoeve en Den Haag Zuidwest veelal afgeschreven. Samen met de bewoners en woningbouwcorporaties dient hiernaar gekeken te worden. Veel ouders en kinderen eten graag samen in deze binnentuinen, zeker bij mooi weer, een picknick tafel is in deze situatie dan ook zeer gewenst. Echter ontbreekt deze nog in veel binnentuinen, dit kan ook bijdragen aan het bewonerscontact en dus de sociale cohesie.

Binnentuinen zijn bij slechte weersomstandigheden heel slecht toegankelijk, dit komt door de hoeveelheid gras en het ontbreken van looppaden richting de speeltoestellen en/ of bankjes. Als het heeft geregend is het gras vaak nat en modderig waardoor deze binnentuinen dus niet toegankelijk zijn. Een schelp looppad om binnentuinen ook in de winter toegankelijk te maken kan hiervoor de oplossing zijn.

¹ <https://klimaatkrachtig.nl/projecten/groene-mient-den-haag>
https://www.rainproof.nl/sites/default/files/collectieve_groene_binnentuinen_als_haarvaten_van_de_stad.pdf

² <https://www.eoswetenschap.eu/psyche-brein/vuil-trekt-vuil-aan>

Wensen

Hieronder worden een tweetal aandachtspunten genoemd die van belang zijn bij de inrichting van de binnentuinen. Ook wordt een idee aangedragen over hoe het beheer van de binnentuinen beter vorm gegeven kan worden.

Inrichtingselementen

Zitbanken: Verplicht in elke binnentuin met name voor de oudere doelgroep, deze ontbreekt vaak.

Watertappunt: dit is een optie om naar de kijken: bekostiging kan via de woningbouwcorporaties in samenwerking met Dunea.

Minibieb of kinderzwerfboek station: dit kan een toevoeging zijn in deze binnentuinen, meestal wordt deze aangelegd (klein hout huisje) door de gemeente en of corporaties en de invulling wordt gedaan door bewoners. Overtallige boeken worden hier aangeboden aan bewoners en deze wisselen dus boeken met elkaar uit.

Beplanting

Om overlast van ongedierte tegen te gaan is het van belang dat groen minimaal een meter van het gebouw afstaat. Dit biedt ook kans voor de bewoners om dit groen te onderhouden.

Beheer

Stel een binnentuin conciërge aan in wijken van Zuidwest en Mariahoeve dit kan op vrijwillige basis als participatie vanuit de bijstand. In samenwerking met de woningbouwcorporaties zou hier wellicht een betaalde baan uit kunnen voortvloeien.

Plan van aanpak

Eerst moet in kaart worden gebracht waar zich collectieve binnentuinen bevinden in Den Haag. Daarom roept dit voorstel het college op om bij de Haagse wooncorporaties na te gaan waar zich collectieve binnentuinen bevinden in Den Haag.

Vervolgens dient geïnventariseerd te worden hoe de staat van de binnentuinen is. Dan moet een plan van aanpak voor de inrichting van de binnentuinen opgesteld worden en dient een passende kwaliteitsnorm voor een binnentuin te worden bepaald.

Wooncorporaties in Den Haag zitten in een slechte financiële positie. Uitgangspunt moet daarom zijn dat de kosten van de aanleg en het onderhoud van de binnentuinen niet bij de corporaties in rekening worden gebracht. Daarom vragen wij te onderzoeken of deels de Regio Deal gelden (voor Den Haag Zuid West) beschikbaar gesteld kunnen worden. Ook kan een concept ingevoerd worden waarbij hoveniersbedrijven de aanleg en/ of beheer voor hun rekening nemen in ruil voor de mogelijkheid er vormen van reclame te realiseren.

Bij nieuwbouw van sociale huur complexen dient de kwaliteitsnorm ook maatgevend te zijn.

De gemeente heeft een begeleidende rol en zal in de prestatieafspraken de realisatie en het beheer van de binnentuinen meenemen in de afspraken.

Binnentuin in Mariahoeve

Binnentuinen in Morgenstond, Den Haag Zuidwest

Binnentuinen in Dreven en Gaarden Den Haag Zuidwest

BESLUIT

De raad van de gemeente Den Haag, gelezen het initiatiefvoorstel van Hart voor Den Haag/ Groep de Mos, besluit:

1. Het college te verzoeken in gesprek te treden met de woningcorporaties en in kaart te brengen waar de collectieve binnentuinen zich in onze stad bevinden.
2. Een plan van aanpak te maken om collectieve binnentuinen op te waarderen tot kwalitatief hoogwaardige verblijfplaatsen en dit meetbaar te maken door er een kwaliteitsnorm aan te verbinden. Bij dit plan specifieke aandacht te richten op Den Haag Zuidwest en Mariahoeve.
3. Te onderzoeken hoe de financiering van de aanleg en het beheer kunnen plaatsvinden. Deze financiering mag niet enkel drukken op de begroting van de wooncorporatie, mogelijk zijn sponsoring en/of fondsen en subsidies een optie.

Met bovenstaande besluiten wil Hart voor Den Haag/Groep de Mos ervoor zorgen dat de kwaliteit van huidige en toekomstige Haagse collectieve binnentuinen verbetert.

William de Blok

Hart voor Den Haag/Groep de Mos

Den Haag, 1 december 2020